

מן הראוי שיבוא המלאך, הפעם, "אלינו", דהיינו אל שניהם, אל מנוח ואשתו, כי מה התועלת, שייראה שוב רק אל אשתו, והרי מנוח רצה לשמוע בעצמו את דברי המלאך, וא"כ מדוע בא המלאך שנית שוב רק אל אשת מנוח.

וכן קשה, הרי עיקר בקשתו של מנוח היה, שיבוא, ויורנו מה נעשה לנער היולד, וקשה, אמאי לא דיבר על כך המלאך מאומה, וגם מה שאמר "כי נזיר אלוקים יהיה הנער מן הבטן עד יום מותו", לא אמר זאת בפני מנוח, ורק אמר מכל אשר אמרתי אל האשה תשמר. מכל אשר יצא מגפן היין לא תאכל ויין ושכר אל תשת וכל טומאה לא תאכל כל אשר ציוויתיה תשמור.

וי"ל, עפ"י מה דאיתא הכא במתניתין הריני נזיר, מן החרצנים ומן הזגים ומן התגלחת ומן הטומאה, הרי זה נזיר וכל דקדוקי נזירות עליו. ופירש"י, או מזה או מזה קאמר וכתבנן דבריינתא, דאפילו לא נזר אלא בחד מינהון, הוי נזיר.

ולפי זה קשה, איך היה שמשון נזיר רק ליין ושכר ולתגלחת, והיה מותר ליטמא למתים, כדאיתא שם ד':. הרי אפילו לא נזר, אלא בחד מינהון, הוי נזיר לכל דבר וכל דקדוקי נזירות עליו. וכבר הקשה זאת הרמב"ם, בפירוש המשניות, (שם), פ"ו מי"ב, וכתב: ואשר התיר לו זה (דהיינו מה שהותר לשמשון ליטמא למתים), שהוא לא נדר בנזיר, אבל "המלאך אמר לאמו", כי נזיר אלוקים יהיה הנער, ענינו פרוש, דהיינו שנזיר כשמשון, אין הכוונה לנזירות, אלא לפרישות.

ובתפארת ישראל, שם, פ"א מ"ב, באות י"ח, כתב, דמשון לא היה נזיר גמור, מדלא נדר בעצמו, רק המלאך אמר, שיפרוש מתגלחת ויין, לפיכך הוה ליה כשאר נדר, כאילו נדר רק מב' אלו.

והנה מה שפירש הרמב"ם, שהמלאך אמר לאמו של שמשון, שמע מינה, דאילו היה אומר לאביו ומנוח היה מסכים לדבריו ומקבל נזירות על שמשון בנו, היה שמשון נזיר גמור ואסור בכל שלושת הדברים בשתיית יין, בתגלחת, ובלהטמא למתים, עפ"י מה דאיתא בנזיר כ"ח: דהלכה היא, דהאיש מדיר את בנו בנזיר.

וא"כ י"ל, דלכן לא רצה המלאך, לדבר עם מנוח, אודות משפט הנער, דמנוח שהיה החשון בנים, כדאיתא בב"ב צ"א. שאמר אבצן, דהינו בועז, על מנוח, כודנא עקרתא במאי

פרעא לי, דבועז לא הזמין את מנוח לסעודות הנישואין שעשה לבניו, כי אמר, שמנוח הוי פרדה עקרה ואין לו בנים שיזמין אותי לסעודתו, ולא יוכל לגמול לו, אם יזמינו, וכיון שכך, היה מנוח מאד שמח לבשורת הבן, וודאי שהיה מסכים לדברי המלאך והיה מדיר את בנו בנזיר, וממילא אסור היה לשמשון גם ליטמא למתים.

ולפיכך, נראה המלאך רק אל אשת מנוח, גם בפעם הראשונה וגם בפעם השנייה, למרות תפילת מנוח שיבוא "אלינו", כיון דאיתא בנזיר, שם, דהאם אינה יכולה להדיר את בנה בנזירות, וכאשר רצה אשת מנוח, והביאה את מנוח, הבטיח לו המלאך, כי אמנם תלד אשתו וכי עליה להשמר מכל היוצא מן גפן היין ולא תאכל כל דבר טמא, אבל לא ענה לו על שאלתו, "מה משפט הנער" פן ידיר אותו בנזיר, כשישמע מהמלאך שעל בן להתנהג בכמה דברים כנזיר, ואם מנוח היה מדירו, אפילו רק מיין או מתגלחת היה שמשון נזיר לכל דבריו, כדאיתא בנזיר, שם, ואף לטומאה וזה הרי לא יתכן, שהרי עליו היה, ללחום את מלחמת ישראל בפלשתים, ואף שמשון עדיין לא נולד אבל היה חשש שאם מנוח ישמע את דבר הנזירות מהמלאך, יזיר מנוח את שמשון והוי נזיר גמור.

(אזנים לתורה)

במשנה: הריני נזיר מן החרצנים כו' ה"ז נזיר וכ"ל דקדוקי נזירות עליו.

ומבאר בגמרא דילפי רבנן דרבי שמעון מדכתיב מיין ושכר יזיר שאף אם לא נזר רק מיין אסור גם בתגלחת וטומאה.

ובתב במנחת חינוך (מ' שס"ח אות קטן ט"ו) דאם יצויר אופן שלא יחול עליו א' מדיני נזירות, ממילא לא חל על כלל דיני נזירות, שהתורה עשתה לג' דיני נזירות לחטיבה אחת, או שכולם חלים, או שאף אחד מהן לא חל.

ועל פי הנחה זו יישב מה שהק' בתשו' שבסוף ס' אבני מילואים (סי' ט"ו) בהא דאיתא בשו"ע יו"ד (סי' רט"ו) סעיף ה' שהנשבע שלא לשותת יין, וחזר ואמר הריני נזיר, אינו חייב אלא אחת משום שבעה אבל נזירות לא חלה עליו, דאין איסור חל על איסור. ותמה האבנ"מ דל"ל נימא דחל